

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Katarzyna Wępa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego
w sprawie **A.P.**

skazanego za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2023 r.

w związku z kasacją obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 30 marca 2022 r., sygn. II AKa 350/21,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. IV K 175/18,

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw.
z art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych
rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i
zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz
wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, uchyla zaskarżony wyrok
i sprawę oskarżonego A.P. przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w
Łodzi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

2. na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. zarządza zwrot oskarżonemu kwoty 750 (siedemset pięćdziesiąt) złotych uiszczonej tytułem opłaty od kasacji.

UZASADNIENIE

Akt oskarżenia dotyczący A.P. oraz 13 innych oskarżonych, został – ze względu na kryterium łączności przedmiotowej – skierowany do Sądu Okręgowego w Łodzi.

Wyżej wskazany Sąd, procedując jednoosobowo, wyrokiem z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. IV K 175/18, uznał m.in. wyżej wymienionego oskarżonego za winnego zarzucanego mu występkowi z art. 291 § 1 k.k. i skazał na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat i – na podstawie art. 33 § 2 k.k. – grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 100 zł każda.

Na etapie postępowania odwoławczego zainicjowanego m.in. apelacją obrońcy oskarżonego A.P. sprawa tego oskarżonego została wyłączona do odrębnego rozpoznania i zarejestrowana pod sygn. akt II AKa 350/21. W dniu 30 marca 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi, procedując w składzie trzyosobowym, wydał w tej sprawie wyrok (dotyczący wyłącznie wymienionego oskarżonego), którym utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego.

Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżył kasacją obrońca skazanego. Skarżący zarzucił:

1. naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającej na tym, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane przez sąd nienależycie obsadzony z uwagi na okoliczność, że w składzie sądu brała udział osoba powołana na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).
2. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez pozorną, chybioną, a także niepełną kontrolę odwoławczą wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi IV Wydział Karny z dnia 16 lipca 2020 r. (sygn. akt IV K 175/18), tj. nierozważenia przez Sąd

odwoławczy w sposób rzetelny i należyty zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy A.P., co w konsekwencji doprowadziło do niedokonania zmiany/uchylenia wyroku Sądu I instancji zgodnie z wnioskiem apelacyjnym, pomimo istnienia ku temu podstaw wynikających z faktu naruszenia przez Sąd I instancji:

a) art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. oraz art. 366 §1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie czy w „głównej” sprawie prowadzonej za sygn. akt PK III WZ Ds. [...] toczyła się kontrola operacyjna, czy była ona legalna, a w dalszej kolejności czy w ramach kontroli operacyjnej został zgromadzony materiał dowodowy, jeżeli tak wobec kogo, w jakim zakresie, w jakim trybie.

b) art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegające na wybiórczej oraz całkowicie dowolnej analizie zgromadzonego materiału dowodowego w szczególności zaś wyjaśnień S.J. i zeznań świadków R.G. i S.Z., które mając charakter pomówień winny być traktowane ze szczególną ostrożnością.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi w całości i uniewinnienie skazanego A.P. od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi oraz wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi (w części dotyczącej A.P.) i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi w całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Krajowej – [...] Wydziału Zamiejscowego Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się skuteczna w tym znaczeniu, że zainicjowana jej wniesieniem kontrola kasacyjna przeprowadzona z urzędu także poza granicami zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 536 k.p.k.), doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi *ad quem* do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Zgodnie z art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.

Dz. U. z 2023 r. poz. 1327 z późn. zm., dalej: specustawa COVID-19), dodanym ustawą z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1023, dalej: ustawa nowelizująca), w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie.

Ustawa nowelizująca wprowadzająca art. 14fa specustawy COVID-19, weszła w życie w dniu 22 czerwca 2021 r.

Zgodnie natomiast z przepisem intertemporalnym, tj. art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1023; dalej: ustawa nowelizująca) w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęto przewód sądowy na rozprawie apelacyjnej, sąd orzeka w składzie dotychczasowym do czasu zakończenia postępowania w tej instancji. Interpretując *a contrario*, w sprawach, w których rozpoczęto przewód sądowy na rozprawie apelacyjnej poczynając od dnia 22 czerwca 2021 r. sąd przejściowo orzeka w składzie wynikającym z przepisu art. 14fa specustawy COVID-19. Ten ostatni przepis – w sprawach, których dotyczy – określa skład sądu odwoławczego na rozprawie apelacyjnej w sposób kategoryczny, „na sztywno”, bez przewidzianych od niego wyjątków i możliwości jego zmiany na mocy decyzji procesowej (zob. wyrok SN z 8.02.2023 r., I KK 448/22).

Regulacja z art. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19 obowiązuje „w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu”. Stan zagrożenia epidemicznego z powodu COVID-19 wprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 433 z późn. zm.). Stan ten został odwołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz.

490). W tym samym dniu, na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 340) ogłoszono stan epidemii w związku z COVID-19. Stan ten trwał do dnia 12 maja 2022 r., kiedy to został odwołany rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1027). W związku z odwołaniem stanu epidemii ogłoszono ponownie stan zagrożenia epidemicznego w związku z COVID-19 - rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1028). Ostatecznie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 został odwołany z dniem 1 lipca 2023 r. – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2023 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 1118).

W takim układzie procesowym uwzględniając termin rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie apelacyjnej w sprawie II AKa 350/21, na etapie postępowania przed Sądem odwoławczym doszło do naruszenia dyspozycji art. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19, albowiem skład Sądu odwoławczego powinien – uwzględniając przestępstwo zarzucone i nieprawomocnie oskarżonemu przypisane – zostać wyznaczony w oparciu o ten przepis.

Stwierdzone uchybienie ma rangę bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającej na wydaniu zaskarżonego kasacją wyroku przez sąd nienależycie obsadzony, tj. w składzie niewłaściwym pod względem liczbowym. Pomimo tej samej podstawy prawnej uchybienie to jest zupełnie odrębne i niezależne od zarzutu podniesionego w pkt. II.1 kasacji, albowiem skarżący nie upatrywał jego wystąpienia w kryterium liczbowym członków składu orzekającego, ale w tym, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane przez sąd nienależycie obsadzony z uwagi na to, iż w składzie brała udział osoba powołana na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).

Stwierdzenie przez Sąd Najwyższy uchybienia mającego rangę bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. 14fa ust. 1 specustawy COVID-19 okazało się zarazem wystarczające do wydania wyroku kasatoryjnego, zaś rozpoznanie zarzutów podniesionych przez obrońcę w kasacji byłoby obecnie przedwczesne (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

(J.D.)

[ms]